

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

31. Quibus sit facienda eleemosyna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Quibus sit facienda Eleemosyna.

CAPV T XXXI.

Eleemosyna indigentibus est facienda: est enim actus misericordiae, quae non versatur, nisi circa mala, & miserias proximorum. Non solum autem bonis, sed etiam malis fidelibus, & infidelibus est benefaciendum; nam misericordia nascitur ex charitate, quae nullum excludit. Sunt tamen aliquot conditiones requisitae in indigente, ut ei sit eroganda eleemosyna.

Prima est, ut nequeat laborare, & comparare sibi victum: cum enim potest, sed otio vacat, non tenetur ei dare, nisi sit in extrema necessitate, quando iam non potest laborare, & nisi etiam ille non inuenit, qui ipsius labore velit vii; ut habet Sylu. verb. eleemosyna. §. 3. Sed ista conditio intelligenda est, cum per laborem non acquirit homo detrimentum honoris. Sunt enim nobiles viri, & foeminae, quibus esset multum indecens alijs inferuire, & manibus laborare: his non est neganda eleemosyna, quamuis non laborent.

Secunda, quod talis indigens non accipiat ansam, & occasionem peccandi, eod, quod habeat talem eleemosynam. Sunt enim, qui, securi de eleemosyna, dant operam rebus illicitis, & malis: immo conuertunt ipsas eleemosynas in malum usum: his melius est negare eleemosynam, ut corrigantur. Ita habetur ab Augustin. 5. quaest. 5. can. non omnis. *visitans, inquit, inveniendi panis tollitur, si de cibo securus iustitiam negligat, quam si securus panis frangatur, si iniustitiae seductus acquiescat.*

Tertia, cum indiget in poenam, ut propter iustitiam iudicis, ut, qui damnati sunt siti, & fame perire, his non tenetur facere eleemosynam, ut dicit S. Thom. 2. 2. quaest. 31. art. 2. tamen, qui voluerit, licet ei dare eleemosynam, ut dicit Soto lib. 5. de iustitia, q. 14. art. ultim. dum non sit minister iustitiae. Ministris enim opus est exequi sententiam, & iudicis damnationem. Dicit autem Soto, quod ille damnatus potest, si vult, non acceptare cibum, & permittere se mori, & ita est; licet Caiet. 2. 2. q. 69. dicat, eum obligari sumere cibum talem, & conservare vitam, ut potest.

Quarta, cum talis indigentia est in bello iusto: cum enim ciuitas inimicorum est circumdata iuste, & fame cogitur se

tradere, tunc non est ei ministrandus cibus, nec liceret, sed esset graue peccatum; secus in bello iniusto, cum iniuste est circumdara, his est facienda eleemosyna. Tamen aduerte vnū, quod non solum alijs extra se homo potest facere eleemosynam, sed si distributor est eleemosynarum alterius, potest sibi, & suis facere de tali pecunia eleemosynam, si ita indiget, ac ille, quibus talis est eroganda eleemosyna, vt habet Caiet 2. 2. q. 32. art. 9. & Sylu. v. eleemosyna §. 3. & 4. & S. Tho. ibid. ad tertium, & Tabien. v. eleemosyna §. 13. Vt autem rectè dispenset, debet se considerare, ac si esset tertius, & quā faceret tertio indigenti, eleemosynam eandem sibi faciat.

Eo quo facienda sit eleemosyna.

CAPVT XXXII.

Eleemosyna debet fieri ex propria substantia.

E Vnde notandum est primò, quod non est facienda eleemosyna de alieno, quod est apud nos; vt, de deposito, de commodato: hæc enim dominis proprijs est referuanda, nisi occurreret extréma necessitas, quando ei liceret ab altero sumere, ad erogandum eleemosynam.

Secundò, non est facienda eleemosyna de obnoxio ad restitutionem; vt, qui multa habet debita, quibus vix potest satisfacere sua pecunia, non debet erogare eleemosynam, & se impotentem facere ad soluendum, nisi in casu præcedenti.

Tertiò, non est etiam facienda eleemosyna de acquisitis contra iustitiam, vt, per vsuram, per rapinam, furtum, vel per alium iniustum contractum: hæc enim sunt dominis restituenda. Dixi autem de acquisitis contra iustitiam; nam aliqua male acquiruntur, sed non contra iustitiam; vt, quæ acquiruntur pro aliquo peccato, tamen ipsa acceptio non est contra iustitiam; vt, quæ mulier accipit pro abusu corporis, quæ dicuntur turpia luera, & de his potest fieri eleemosyna, vt habet S. Thom. 2. 2. quæst. 32. art. 7. Hoc etiam modo diximus, lib. 3. instruct. cap. 21 se habere, cum aliquis accipit pecuniam, vt occidat hominem aliquem, quamuis aliqui velint debere dari pauperibus: sed nos illic diximus, non teneri, sed posse sibi retinere, quia dominus est talis pecuniæ. Potest tamen,

si velit,